

Pirkanmaan vaihemaakuntakaava / ehdotusvaiheen lausunto

Tekninen lautakunta 24.05.2022 § 69

Pirkanmaan maakuntavaltuusto on kokouksessaan 6.9.2021 päättänyt käynnistää maankäyttö- ja rakennuslain mukaisesti (§ 25 ja § 27) maakuntakaavan laatimisen. Samalla päätettiin, että maakuntakaava laaditaan kaikki Pirkanmaan kunnat kattavana vaihemaakuntakaavana.

Maakuntakaavoitus on osa Pirkanmaan liiton strategista suunnittelu-kokonaisuutta. Nyt laadittavalla vaihemaakuntakaavalla toteutetaan maakunnan strategisia tavoitteita, jotka on määritetty vuonna 2021 laaditussa maakuntaohjelmassa.

Nyt laadittavan vaihemaakuntakaavan tavoitteena on

- tukea pirkanmaalaisen luonnon monimuotoisuutta ja elonkirjoa, sekä
- vahvistaa edellytyksiä kestäväälle energiantuotannolle maakunnan alueella.

Pirkanmaan maakuntahallitus on kokouksessaan 25.4.2022 (63 §) päättänyt asettaa nähtäville Pirkanmaan vaihemaakuntakaavan osallistumis- ja arviointisuunnitelman. Osallistumis- ja arviointisuunnitelma pidetään nähtävillä 12.5. – 23.6.2022 välisen ajan. Pirkanmaan liitto pyytää lausuntoa 26.6.2022 mennessä. Aineisto on nähtävillä myös kaupungin nettisivuilla sekä Taidekaupungin Asiointipisteellä, kaupunkilaiset voivat halutessaan antaa asiasta mielipiteen.

Osallistumis- ja arviointisuunnitelma (OAS) on maankäyttö- ja rakennuslain 63 §:n mukainen suunnitelma, joka välittää tietoa maakuntakaavan etenemisestä, vaikutusten arvioinnista ja mahdollisuuksista osallistua valmisteluun.

Vaihemaakuntakaavan sivusto <https://kaava.pirkanmaa.fi>

Toimivalta: Hallintosäntö 24 § kohta 4 Maankäyttö- ja rakennuslain (MRL) ja kiinteistönmuodostamislain mukaiset asiat. Hallintosäntö 28§; Tekninen lautakunta vastaa kaavoituksen palveluista.

Valmistelija:

kaupunkisuunnittelupäällikkö Julia Virtanen,
puh. 044 035 4320, julia.virtanen@taidekaupunki.fi

Esittelijä

Tekninen johtaja vt. Julia Virtanen

Päätösesitys

Tekninen lautakunta esittää kaupunginhallitukselle, että

- Mänttä-Vilppulan kaupunki pitää hyvänä, että vaihemaakuntakaavan tavoitteena on vastata maakunnan energiatarpeisiin ja tukea pirkanmaalaisen luonnon monimuotoisuutta ja elonkirjoa.

- kaupungilla ei ole tässä vaiheessa huomautettavaa.

Päätös

Päätösesitys hyväksyttiin yksimielisesti ilman keskustelua.

Merkittiin, että pykälä tarkastettiin kokouksessa.

Esittelijä	Kaupunginjohtaja Anne Heusala
Päätösesitys	Kaupunginhallitus päättää, että - Mänttä-Vilppulan kaupunki pitää hyvänä, että vaihemaakuntakaavan tavoitteena on vastata maakunnan energiatarpeisiin ja tukea pirkanmaalaisen luonnon monimuotoisuutta ja elonkirjoa. - kaupungilla ei ole tässä vaiheessa huomautettavaa
Päätös	Hyväksyttiin esityksen mukaisesti.

Kaupunkikehityslautakunta 13.06.2023 § 90

Pirkanmaan maakuntahallitus on kokouksessaan 17.4.2023 (46 §) päättänyt asettaa nähtäville Pirkanmaan vaihemaakuntakaavan kaavaluonnosaineiston ja pyytää siitä lausunnot. Kaavaluonnos pidetään nähtävillä 8.5. - 30.6.2023 välisen ajan. Nähtävilläoloaikana osallisilla on mahdollisuus esittää mielipiteensä vaihemaakuntakaavaluonnoksesta ja valmisteluaineistosta. Aineisto on nähtävillä Pirkanmaan liiton internet-sivuilla osoitteessa <https://tieto.pirkanmaa.fi/kaava/>

Kaavaluonnosta varten on tehty seuraavat keskeiset selvitykset ja aineistot;

- Tuulienergian mahdollisuudet maakuntakaavassa Pirkanmaalla; tekninen sijaintiselvitys, näkymäalueanalyysi ja valokuvasoitteet, maisemavaikutusarviointi, lentoesterajoitukset, tuulienergiatuotannon alueet Pirkanmaalla ja arkeologinen potentiaali täydennyselvitys.
- Luontoselvitykset Pirkanmaalla: Pirkanmaan uhanalaiset lajit ja luontotyypit, uhanlaisten lajien ja luontotyyppien keskittymät, monimuotoisuudelle tärkeät metsäalueet, suositut luontokohteet ja liikenneväylien estevaikutus luonnon monimuotoisuudelle
- Kaupan palveluverkko: kaupan palveluverkon päivitystarve esiselvitys ja tiivistelmä sekä kaupan määräysten muutokset, vaikutusten arviointi.

Mänttä-Vilppula kaupungin alueelle vaihemaakuntakaavassa osoitetut aluevaraukset on esitetty liitteissä 1-3 (uudet, päivitetty ja kumottavat kaavamerkinnot ja määräykset). Vaihemaakuntakaavan sisältöä voi tarkastella tarkemmin karttapalvelussa: <https://dev.pirkanmaa.fi/vmk2023/>

Uutena aluevarauksena on osoitettu Ajosjärven siniviherluonnon monimuotoisuuden ydinalue (650 ha). Perusteena on pääosin vesistöarvot, lisäksi suo- ja lehtoesiintymät sekä lajien ja vastuulajien havainnot. Alueet ovat osa maakunnan ekologista verkostoa. Merkintä ei rajoita maa- ja metsätalouskäyttöä tai rakentamista siihen soveltuvilla alueilla. Kehittämisuosituksen mukaan maankäytön suunnittelussa ja toteuttamisessa tulee ottaa huomioon luonnon monimuotoisuuden ja muiden luontoarvojen säilyminen sekä välttää luonnonympäristöjen pirstoutumista. Aluetta koskevissa suunnitelmissa ja päätöksissä tulee ottaa huomioon alueen luontoarvot. Alueesta on erillinen liitekartta.

Uusi aluevaraus on myös Metsomäen tuulienergiatuotannon alue. Vaihemaakuntakaava ohjaa vähintään kahdeksan voimalan

kokonaisuuksia. Merkinnän mukaan alueen suunnittelussa ja toteutuksessa tulee ottaa huomioon erityisesti vaikutukset asutukseen, uhanalaisiin ja vaarantuneisiin lajeihin sekä luontotyyppeihin, merkittäviin ekologiisiin yhteyksiin, maisemaan ja kulttuuriperintöön, arvokkaisiin geologiisiin muodostumiin sekä tuulienergiatuotannon yhteisvaikutuksiin. Alueiden yksityiskohtaisemmassa suunnittelussa tulee huomioida vaikutukset tutka- ja lentotoimintaan sekä liikenneväyliin ja -järjestelyihin. Kaupunginhallitus on 6.3.2023 päättänyt käynnistää alueella tuulivoimaosayleiskaavan laadinnan.

Suojelumerkintöjä on vaihemaakuntakaavaan päivitetty siten, että aluevarauksena on osoitettu myös sellaiset alle 10 hehtaarin alueet, jotka täydentävät kokonaismaakuntakaavassa osoitettuja suojelualuevarauksia.

Uutena kohteena on merkitty lisäksi arvokas perinnebiotooppi, Mason niityt –niminen alue (7 ha). Merkinnällä on osoitettu uuden valtakunnallisen perinnebiotooppi-inventoinnin perusteella alueet, jotka täyttävät joko valtakunnallisesti tai maakunnallisesti arvokkaiden kohteiden kriteerit.

Vaihemaakuntakaavan merkintöjä on uudistettu laajasti. Kaupan merkintöjä on uudistettu vastaamaan nykyistä lainsäätöä ja aikaisempaa ohjaamista on väljennetty. Merkitykseltään seudullisen vähittäiskaupan suuryksikön alaraja nostetaan 4000 kerrosneliömetriin ja keskustojen enimmäismitoituksesta luovutaan. Pohjavesialueiden merkintä on päivitetty. Taajama-alueiden määräyksiin on huomioitu lähivirkistys ja luonnon monimuotoisuus, samoin keskusta-alueelle maininnat lähivirkistys, maisema- ja luontoarvot sekä kaupunkiluonnon monimuotoisuus. Teollisuusalueilla on edistettävä hajautettua energiatuotantoa ja –varastointia.

Rantalansärkän suojelumerkintä on esitetty poistettavaksi maakuntakaavasta. Alueelle jää voimaan maakuntakaavaan geologinen muodostuma-merkintä. Kohde on maisemallisesti tärkeä, mutta ei luonnonsuojelulla toteutettavissa. Samoin Vilppulassa sijaitseva tutkimusmetsä poistetaan maakuntakaavasta.

Valmistelija:

kaupunkisuunnittelupäällikkö Julia Virtanen
julia.virtanen(at)taidekaupunki.fi, puh. 044 035 4320

Esittelijä

Kaupunkikehitysjohtaja Ville Keränen

Päätösesitys

Kaupunkikehityslautakunta esittää kaupunginhallitukselle ja edelleen Pirkanmaan liitolle lausuntonaan seuraavaa:

1. Mänttä-Vilppulan kaupunki pitää oikeansuuntaisena merkintöjen päivityksiä, ne ovat kaavalle asetettujen tavoitteiden mukaisia.
2. Suojelualuevarausten ja luonnonympäristöön liittyvien merkintöjen osalta luonnoksen tarkastelu on vaikeaa. Kaavaselostus ja muu esillä ollut aineisto ei sisällä ko alueiden osalta tarkempaa tietoa. Nähtävillä olevassa aineistossa olisi voinut olla esimerkiksi luettelo uusista alueista, joilla kohteen voisi tunnistaa tai karttaikkunapalvelun paikkatietona kohteen nimi. Kaupunki katsoo, että kaupunkilaisten on vaikea tarkastella ja antaa palautetta vaihekaavasta.
3. Ajosjärven siniviherluonnon monimuotoisuuden ydinalue sijaitsee Vilppulan keskustan välittömässä läheisyydessä. Vähän epäselväksi jää

aluevarauksen merkinnän vaikutus. Hyvänä pidetään merkinnässä olevaa mainintaa, että merkintä ei rajoita maa- ja metsätalouskäyttöä tai rakentamista siihen soveltuvilla alueilla. Alueella on voimassa oikeusvaikutteiset yleiskaavat, joissa maankäyttö on osoitettu ja siten merkinnässä mainitut soveltuvat alueet osoitettu.

4. Tuulienergiatuotannon alue on kaupungin tavoitteiden mukainen varaus. Varaus on kaavakartalla vaikea hahmottaa, koska rajaus on harmaana samanvärinen kuin alla esitetty karttapohja.

Päätös Päätösesitys hyväksyttiin yksimielisesti keskustelun jälkeen.

Kaupunginhallitus 26.06.2023 § 183

Esittelijä Kaupunginjohtaja Anne Heusala

Päätösesitys Kaupunginhallitus päättää, että

1. Mänttä-Vilppulan kaupunki pitää oikeansuuntaisena merkintöjen päivityksiä, ne ovat kaavalle asetettujen tavoitteiden mukaisia.

2. Suojelualuevarausten ja luonnonympäristöön liittyvien merkintöjen osalta luonnoksen tarkastelu on vaikeaa. Kaavaselostus ja muu esillä ollut aineisto ei sisällä ko alueiden osalta tarkempaa tietoa. Nähtävillä olevassa aineistossa olisi voinut olla esimerkiksi luettelo uusista alueista, joilla kohteen voisi tunnistaa tai karttaikkunapalvelun paikkatietona kohteen nimi. Kaupunki katsoo, että kaupunkilaisten on vaikea tarkastella ja antaa palautetta vaihekaavasta.

3. Ajosjärven sinivierluonnon monimuotoisuuden ydinalue sijaitsee Vilppulan keskustan välittömässä läheisyydessä. Vähän epäselväksi jää aluevarauksen merkinnän vaikutus. Hyvänä pidetään merkinnässä olevaa mainintaa, että merkintä ei rajoita maa- ja metsätalouskäyttöä tai rakentamista siihen soveltuvilla alueilla. Alueella on voimassa oikeusvaikutteiset yleiskaavat, joissa maankäyttö on osoitettu ja siten merkinnässä mainitut soveltuvat alueet osoitettu.

4. Tuulienergiatuotannon alue on kaupungin tavoitteiden mukainen varaus. Varaus on kaavakartalla vaikea hahmottaa, koska rajaus on harmaana samanvärinen kuin alla esitetty karttapohja.

Päätös Hyväksyttiin esityksen mukaisesti.

Kaupunkikehityslautakunta 09.04.2024 § 55
709/10.02.00/2022

Pirkanmaan vaihemaakuntakaava on edennyt ehdotusvaiheeseen. Pirkanmaan maakuntahallitus on kokouksessaan 18.3.2024 päättänyt pyytää viranomaisilta lausunnot Pirkanmaan vaihemaakuntakaavan viranomaisehdotuksen aineistosta. Lausuntoaikaa on 3.5.2024 asti.

Ehdotusvaihe on kaksivaiheinen. Asukkaille kaavaehdotus on tulossa nähtäville myöhemmin tänä vuonna. Tästä tullaan kuuluttamaan ja tiedottamaan erikseen.

Täydennysselvityksenä on luonnosvaiheen jälkeen tehty Tuulienergian mahdollisuudet maakuntakaavassa Pirkanmaalla Osa III – näkyvyysanalyysit (15.1.2024). Selvityksessä on mukana Metsomäen alue.

Luonnosvaiheen jälkeen karttapalveluun on lisätty epävirallinen kaavayhdistelmä paikkatietoineen ja tämä on parantanut vaihekaavamuutosten luettavuutta.

Vaihemaakuntakaavaa koskeva laaja aineisto on nähtävillä Pirkanmaan liiton internet-sivuilla osoitteessa <https://tieto.pirkanmaa.fi/kaava/>

Luonnosvaiheen jälkeen on tehty kaavamääräyksiin ja yleismääräyksiin täydennyksiä ja lisäyksiä koskien paikallisen energiaomavaraisuuden edistämisestä, kestävästä ilmaston muutokseen sopeutumisesta, aurinkoenergian tuotannosta, tuulivoimarakentamisen sekä kaasun siirtoverkoston kehittämisestä. Mänttä-Vilppulassa on luonnosvaiheen jälkeen lisäksi Ajosjärven siniviherluonnon monimuotoisuuden aluemerkinä poistettu.

Voimassa olevaan maakuntakaavaan nähden uusia merkintöjä (liite 1) vaihekaavaehdotuksessa 18.3.2024 ovat:

- Tuulienergiatuotannon alue (tv), Metsomäki
- Suojelualue (S), Lillovuoren luonnonsuojelualue
- Suojelualue (S), Ala-Hanhon metsä
- Suojelualue (S), Lietunsalon metsä 2
- Suojelualue (S), Kaukametsä Suomi100
- Suojelualue (S), Suoja-Kankaanpää –tila
- Suojelualue (S), Ala-Sankilan metsä
- Suojelualue (S), Lehtimäki-tila
- Suojelualue (S), Huhtasen metsä
- Voimalinjan yhteystarpeet (z) ja ohjeellinen sähköasema Pohjaslahti
- Arvokas perinnebiotooppi (Pb), Mason niityt

Voimassa olevaan maakuntakaavaan nähden kumottuja merkintöjä (liite 3) vaihekaavaehdotuksessa 18.3.2024 ovat:

- Suojelualue, Rantalansärkkä
- Tutkimusmetsä (MTm), Vilppulan tutkimusmetsät (alueen osa)
- Tärkeä vedenhankintaan soveltuva pohjavesialue, Ahveninen.
- Pohjavesi- ja kallioalueet on osoitettu päivittynein merkinnöin (liite 2).

Kaavamääräyksiltään muuttuneet kaavamerkinät on esitetty liitteessä 2. Tärkeimmät muutokset on kaupan merkintöjä koskevia, jotka on esitetty luonnosvaiheessa.

Kaupunki on käynnistänyt Mustalahden alueella Nälkäkallion asemakaavan laadinnan, jonka osalta esitetään pieniä muutoksia maakuntakaavaan. Alueen halki kulkeva sähkölinja Jämsän rajaa kohti on poistettu ja vanhan aukon paikalla ollutta ulkoilureittiä tullaan siirtämään kaavoituksen johdosta. Kaupunginhallitus on hyväksynyt kaavaluonnoksen nähtäville 25.3.2024. Korjausesitys ja kaavakartta liitteenä.

Valmistelija:

kaupunkisuunnittelupäällikkö Julia Virtanen
julia.virtanen(at)taidekaupunki.fi, puh. 044 035 4320

Esittelijä

Kaupunkikehitysjohtaja Ville Keränen

Päätösesitys

Kaupunkikehityslautakunta esittää kaupunginhallitukselle ja edelleen Pirkanmaan liitolle lausuntonaan seuraavaa:

1. Mänttä-Vilppulan kaupunki pitää edelleen oikeansuuntaisena merkintöjen päivityksiä ja uusia merkintöjä, ne ovat kaavalle asetettujen tavoitteiden mukaisia.
2. Luonnosvaiheeseen verrattuna karttapalvelua on paranneltu ja kaupunkilaisilla on siten paremmat mahdollisuudet ymmärtää ja antaa palautetta.
2. Kaupunki pyytää korjaamaan liitekartassa esitettyä sähkölinjaa ja ulkoilureitin linjausta Näkäkallion alueella, mikäli se mittakaava huomioiden katsotaan tarpeelliseksi.

Päätös

Päätösesitys hyväksyttiin yksimielisesti keskustelun jälkeen.